

Підручник К. – студентка

Науковий керівник: к. е. н. А. Табачук
Львівський національний університет
імені Івана Франка, м. Львів, Україна

Вплив посилення глобалізаційних процесів на розвиток підприємництва

В сучасному світі все частіше можна почути такі терміни як глобалізм та глобалізація. Згідно з більшістю джерел, найпоширенішим є таке визначення: «Глобалізація – процес все-світньої економічної, політичної та культурної інтеграції та уніфікації. У ширшому розумінні – перетворення певного явища на планетарне, таке, що стосується всієї Землі» [1].

Поняття глобалізації не є по суті чимось абсолютно новим. Адже перші теорії світової держави і права з'явилися ще в давнину у вигляді перших ідей космополітизму в Давній Греції. Люди ще з моменту створення організованих форм співдружності між собою усвідомлювали, що тільки спільними зусиллями можна створити миролюбне, цивілізоване суспільство, максимально задовольняти свої потреби, забезпечувати всіх і кожного. Впродовж світової історії ці ідеї з часом видозмінились і вдосконалились. Існують також різні підходи до розуміння глобалізації, хтось вважає що глобалізація – це міф, хтось бачить в цих процесах узурпаторство. Ми ж погоджуємося з баченням, яке безпосередньо підтримували такі науковці як К. Омае, Т. Фрідман, М. Хорсман, А. Маршалл, Е. Гідденс та ін. На їх думку, глобалізм – це невідворотний процес, сутністю якого є абсолютний примат світового порядку над національними державами і суспільствами [2, 41].

Глобалізаційні процеси безумовно мають вплив і на розвиток підприємництва. Як свідчить світовий досвід, найкращим шляхом для досягнення швидкого економічного зростання є розвиток відкритої ринкової економіки.

Проте, на цьому шляху будь яка країна, яка прагне іти «в ногу з часом» може зіткнутись з певними труднощами зумовленими глобалізацією.

На мікрорівні вплив глобалізації проявляється у розширенні сфери діяльності суб'єктів господарювання у зовнішньому ринковому плані. Невеликі фірми змушені закупатись сировиною, набирати персонал, здійснювати кредитно-фінансові операції, встановлювати ціну, шукати ринки збуту тощо враховуючи глобалізаційні процеси та стаючи залежними від них. Великі корпорації можуть одноосібно впливати на формування глобалізаційних процесів та економічну кон'юнктуру в певних галузях, поширюючи свої операції по всьому світу: закуповуючи найдешевшу сировину, знаходячи найдешевшу робочу силу і, в підсумку, підвищуючи ефективність свого бізнесу за рахунок обходження ринкових, законодавчих, митних та інших бар'єрів [3, 29].

Глобалізаційні процеси тягнуть за собою ряд негативних та позитивних наслідків.

З однієї сторони з'являється багато нових можливостей збільшення ефективності світового виробництва за рахунок можливості використання світових ресурсів та розміщення більш ефективної реклами, спрямованої на значно більшу кількість споживачів. Глобалізація дає змогу розширити масштаби виробництва завдяки покращенню поділу праці, зниження витрат за рахунок збільшення масштабу та можливість користуватись найновішими технологіями виробництва. Економія на масштабах виробництва потенційно може привести до скорочення витрат і зниження цін, – відповідно до стійкого економічного розвитку. Також велика кількість інформаційних ресурсів дає можливість об'єктивно оцінити потреби ринку, точно обрахувати кількість товарів та послуг, та кошти, які можна за це отримати, і, відповідно, чітко бачити подальший шлях для розвитку свого підприємництва [3, 29].

З іншого ж боку негативні аспекти глобалізації пов'язані з нерівномірністю розподілу світового доходу, що зростає, а ще це економічна, політична та фінансова експансія найрозвиненіших країн; збільшення диференціації між країнами в зв'язку з різним рівнем економічного розвитку; тенденції до зникнення національних особливостей народів та етносів [3, 30]. Тобто глобалізація може значно затримати дрібних підприємців, які не мають достатньо можливостей

для швидкого виходу на міжнародний ринок. Таким чином буде можливим існування лише кількох найбільших транснаціональних корпорацій, які будуть утримувати переважну більшість клієнтів. Це спричинить і зменшення кількості варіантів вибору споживача, адже великі підприємства намагаються викупити менші фірми, чим забезпечують собі стабільний ріст та позбавляються зайвої конкуренції. Список загроз та ризиків, які несуть транснаціональні компанії для національних товаровиробників є суттєвим: контролювання інновацій та обмеження діяльності національних виробників, внаслідок складання готових комплектуючих, технічною розробкою та виробництвом яких займаються розвинуті країни; розповсюдження у малорозвинених країнах екологічно загрозованих і трудомістких технологій; збільшення різних методів конкурентної боротьби, яке для товаровиробників стає ще одним фінансовим гнітом [4, 307].

Отже, глобалізаційні економічні процеси спричиняють взаємозалежність усіх елементів міжнародного інтегрованого виробництва, дають можливість зростання обсягів виробництва та прибутків від світової торгівлі, роблять окремі країни цікавими для іноземних інвесторів. У зв'язку з глобалізацією технологічні нововведення поширюються значно швидше. Те, наскільки позитивно чи негативно впливатиме глобалізація, залежить лише від рівня розвитку підприємства тієї чи іншої країни та її пріоритетів. Чим більше зусиль вкладається країною для посилення власної економіки тим більш вигідним для неї буде процес глобалізації. Тому пріоритетним завданням країн що прагнуть стабільного економічного розвитку в умовах глобалізації стає наближення вітчизняної економіки до рівня провідних країн світу шляхом активізації інноваційного процесу, підвищення стимулів до праці, покращання інвестиційного клімату, адаптації законодавства до сучасних умов господарювання, всебічної підтримки малого та середнього підприємництва.

Джерела та література

1. Глобалізація. URL: <https://uk.wikipedia.org> (дата звернення 18.10.20).
2. Нерсисянц В. С. Процессы универсализации права и государства в глобализирующемся мире. *Государствои право*. 2005. № 5. С. 41.
3. Комеліна О. В., Чайкіна А. О. Вплив глобалізаційних процесів на становлення підприємницького потенціалу України. Організаційно-економічний механізм управління виробничою діяльністю підприємств. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2014. № 1. С. 28–33.
4. Слободянюк Н. О., Тетеря В. Ю. Проблеми підприємництва в умовах глобальної економіки. *Сталій розвиток України, проблеми та шляхи їх подолання: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* Маріуполь, 2019. С. 315–318.

Повзун О., Постельга І. – студентки

Науковий керівник: к. е. н., доц.

І. Підкамінний

Київський національний торговельно-економічний університет

м. Київ, Україна

Український ринок праці під впливом пандемії: стан та оцінка перспектив розвитку

Пандемія гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARSCoV-2, стала тим фактором, який змусив увесь світ переосмислити своє буття, переглянути не лише свої прогнози розвитку, свою короткострокову економічну та соціальну політику, але і усвідомити, що розпочинається новий трансформаційний етап, на якому необхідно змінити підходи до формування пріоритетів розвитку на довгостроковий період. Уроки, винесені людством з цієї пандемії, можуть змінити не лише моделі управління у майбутньому, але і соціальну поведінку людства.